

WYDARZENIA

Sybilla 2016 dla Wirtualnego Skansenu Wraków

Projekt „Wirtualny Skansen Wraków Zatoki Gdańskiej. Ewidencja i inwentaryzacja podwodnego dziedzictwa archeologicznego” przyniósł NMM najważniejszą nagrodę w polskim muzealnictwie – Sybillę – w kategorii „Digitalizacja i nowe technologie”. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 16 maja na Zamku Królewskim w Warszawie. Opracowana i wdrożona przez zespół NMM pod kierunkiem dr. Tomasza Bednarza metoda fotogrametrycznej dokumentacji 3D wraków statków pozwala na szybkie i dokładne wykonanie dokumentacji tych obiektów *in situ*, także przy bardzo słabej widzialności pod wodą. Powstające dzięki tej metodzie modele wraków to nie tylko atrakcyjne wizualnie prezentacje, ale także uniwersalne i precyzyjne narzędzie pomiarowe dla archeologii podwodnej, pozwalające na tworzenie dowolnych przekrojów i rzutów, a jednocześnie skuteczny sposób monitorowania i ochrony podwodnego dziedzictwa kulturowego. Nagroda w dziedzinie nowych technologii pokazuje, że nasze Muzeum się zmienia, pracuje i rozwija z duchem czasu. W tegorocznej, 37. edycji konkursu „Sybilla. Wydarzenie Muzealne Roku” zgłoszono 225 projektów muzealnych. Zostały one uhonorowane w jedenastu kategoriach: wystawy sztuki, wystawy historyczne i archeologiczne, wystawy etnograficzne, wystawy przyrodnicze i techniczne, przedsięwzięcia o tematyce martyrologicznej, edukacja, konserwacja i ochrona dziedzictwa kultury, digitalizacja i nowe technologie, projekty naukowo-badawcze, publikacje oraz inwestycje. Grand Prix otrzymało Muzeum Narodowe w Warszawie za projekt edukacyjny „W Muzeum wszystko wolno”.

Spojrzenie na morze

Tematyce marynistycznej w twórczości malarzy wywodzących się ze środowiska określanego mianem szkoły sopockiej poświęcona została XV wystawa z cyklu „Polscy artyści o morzu”, zatytułowana „Spojrzenie na morze”, otwarta 25 maja w Spichlerzach na Ołowiance. Termin „szkoła sopocka” odnosi się do grona artystów, którzy w 1945 zorganizowali na Wybrzeżu uczelnię, znaną dziś jako Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku (jej pierwszą siedzibą była willa w Sopocie). Okres największej ich aktywności

przypada na lata 1945–1959. Obok działalności wystawienniczej angażowali się też wówczas w odbudowę zabytków Gdańska. Po początkowych, wspólnych dla wszystkich artystów doświadczeniach z socrealizmem każdy z nich poszedł własną drogą. Niektórzy, jak np. Krystyna Łada-Studnicka, wrócili do postimpresjonizmu, inni podążyli w kierunku malarstwa syntetycznego, o zgeometryzowanych formach, jak Stanisław Michałowski czy Kazimierz Śramkiewicz, jeszcze inni, jak Józefa Wnukowa czy Jan Wodyński wybrali dekoracyjność, która z czasem zawiodła ich w stronę malarstwa na poły abstrakcyjnego. Dla Stanisława Teisseyre pejzaż marynistyczny stał się pretekstem do ekspozowania wątków symbolicznych, natomiast Roman Usarewicz podejmował ciekawe eksperymenty artystyczne, wkomponowując w tradycyjny obraz elementy collage'u i instalacji świetlnych. Ekspozowane prace pochodzą z zbiorów NMM i innych muzeów w Polsce. Wystawę oraz towarzyszący jej katalog przygotowały Liliana Giełdon i dr Monika Jankiewicz-Brzostowska z Działu Sztuki Marynistycznej NMM.

Wernisaż ekspozycji „Spojrzenie na morze”. Fot. Paweł Józwiak

AKTUALNOŚCI

Europejska Noc Muzeów 2017

Tajniki dawnych rzemiosł i życie codzienne marynarzy w XVIII wieku – to hasła, pod którymi odbyła się w NMM Europejska Noc Muzeów 2017. Zwiedzano Spichlerze na Ołowiance, statki-muzea „Sołdek” i „Dar Pomorza”. W Muzeum Wisły oraz w Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie słuchano opowiadań o szkutnictwie, naszych słynnych jachtach oraz rozwiązywano grę muzealną związaną z Wisłą i Morzem Bałtyckim. W CKWS odbyły się także pokazy konserwacji zabytków. Natomiast w Muzeum Rybołówstwa w Helu zwiedzano wystawy i bawiono się na stanowiskach interaktywnych. W sumie otwarte w Noc Muzeów oddziały NMM odwiedziło ponad pięć i pół tysiąca zwiedzających.

Warsztat rzemieślniczy prezentowany podczas Nocy Muzeów w Spichlerzach na Ołowiance. Fot. Paweł Józwiak

Warsztaty dla muzealników

W Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie w dniach 22-23 maja odbyły się międzynarodowe warsztaty muzealnicze, zorganizowane we współpracy NMM i Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzeów Morskich (ICMM). Skierowane do pracowników północnoeuropejskich muzeów morskich, okazały się dużym sukcesem. Wzięło w nich udział ponad 30 uczestników, w tym 23 osoby z zagranicy, w sumie z 9 krajów. Gościem specjalnym była dr Ursula Warnke, dyrektor Niemieckiego Muzeum Morskiego w Bremerhaven w Niemczech, reprezentująca z dr. Robertem Domżałem z NMM Zarząd ICMM. Tematyka warsztatów dotyczyła trzech sfer: konserwacji i zabezpieczenia zabytków, spraw edukacji i wystawiennictwa oraz cyfrowej dokumentacji zabytków. Uczestnicy mieli też okazję zwiedzenia przestrzeni konserwatorskich CKWS i zaplecza

technicznego. Wielu gości, np. z Rosji, Litwy i Islandii, zamierza w nadchodzących latach rozwijać działalność konserwatorską, stąd duże zainteresowanie rozwiązaniami zastosowanymi w CKWS. W czasie sesji naukowych referaty prezentowało duże grono pracowników NMM: Przemysław Węgrzyn, Kamila Jezierewska i Michał Walczyk z Działu Edukacji, Irena Rodzik i dr Katarzyna Schaefer z Działu Konserwacji Muzealiów oraz dr Tomasz Bednarz z Działu Digitalizacji. Całość przedsięwzięcia koordynował jego pomysłodawca dr Robert Domżał.

Uczestnicy warsztatów zwiedzają CKWS. Fot. Paweł Józwiak

Seminarium w Wilanowie

Komitet ICOM Europa i Komitet Narodowy ICOM Polska wraz z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, przy wsparciu Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów zorganizowały w dniach 16–17 maja w Wilanowie pierwsze seminarium z cyklu „Główne kierunki w zarządzaniu muzeum”, zatytułowane: „Planowanie muzeum w otoczeniu (środowisku dziedzictwa kultury i natury – społeczeństwie – ekonomii – przestrzeni)”. Omawiano na nim kwestie odpowiedzialności muzeów wobec krajobrazu oraz złożoności relacji między muzeami a ich kulturowym i społeczno-ekonomicznym otoczeniem. Jednym z zaproszonych do udziału w seminarium referentów był dyrektor NMM dr Jerzy Litwin, który zaprezentował „Zadania Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku na polu ochrony dziedzictwa materialnego i jego działalność w środowisku”.

Jubileusz Fabryki Sztuk

11 maja w Tczewie odbyła się jubileuszowa uroczystość z okazji 10. rocznicy powołania samorządowej instytucji Fabryka Sztuk. Istotną rolę w powstaniu tej placówki miało nasze Muzeum. To z inicjatywy dyrektora NMM dr. Jerzego Litwina użytkowane od początku lat 80. przez Muzeum Wisły budynki wraz z przyległym terenem przekazano samorządowi Miasta Tczewa. Miasto mogło wystąpić o środki unijne na generalny remont i rewitalizację zabytkowych budynków pofabrycznych. Projekt pod nazwą Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły realizowany był w ramach Programu Rewitalizacji Tczewskiej Starówki. Jesienią 2005 r. Muzeum Wisły zostało zamknięte dla zwiedzających. Rozpoczęła się wielka przeprowadzka i opróżnianie budynku na czas remontu. Prace trwały do stycznia 2007 r. W zrewitalizowanym budynku fabrycznym ponownie rozpoczęło działalność Muzeum Wisły i nowa instytucja miejska – Fabryka Sztuk.

Jubileuszowa uroczystość była okazją do złożenia podziękowań tym, którzy przyczynili się do powstania, udzielają wsparcia i uczestniczą w rozwoju placówki. Fabryka Sztuk pochwaliła się też swoimi osiągnięciami – ta prężnie rozwijająca się placówka organizuje wystawy historyczne, etnograficzne, malarskie, sztuki współczesnej, rzeźby itp. W ciągu 10 lat przygotowała 329 ekspozycji i gościła 590 000 osób. Jest siedzibą organizacji pozarządowych, organizatorem imprez plenerowych, wydarzeń z dziedziny kultury, nauki i sztuki.

Sąsiadom gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Wyścigi smoczych łodzi

Kibice załóg uczestniczących w IX Regatach Smoczych Łodzi Trójmiejskich Instytucji Kultury byli świadkami pasjonujących pojedynków. Tylko nieco ponad półtorej minuty potrzebowała reprezentacja NMM pod dowództwem Brygidy Sonnack, by w finale wyścigów smoczych łodzi przepłynąć odcinek między Zielonym Mostem a Żurawiem. Rywale z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku ustąpili jedynie o sekundę. Niewiele gorsze czasy miały załogi Muzeum Narodowego i wspólnej reprezentacji Muzeum Marynarki Wojennej i okrętu-muzeum „Błyskawica”. Regaty włączone zostały w obchody Dni Gdańska, patronat honorowy objął Marszałek Województwa Pomorskiego Mieczysław Struk, Towarzystwo Przyjaciół NMM wsparło je finansowo, a Morski Robotniczy Klub Sportowy w Gdańsku pomógł je zorganizować.

Załoga NMM przed wypłynięciem w finałowy wyścig. Fot. Paweł Józwiak

EDUKACJA

Program dla Rodzin

28 maja, w piękny słoneczny dzień, uczestnicy spotkania z cyklu „Program dla Rodzin”, pod przewodnictwem Kamili Jezierewskiej z Działu Edukacji, mieli okazję poznać zabytki w opływie Motławy, stanowiące część nowożytnych fortyfikacji miejskich: Małą Zbrojownię, bramy Nizinną i Żuławską oraz bastiony św. Gertyudy i Żubra. Podczas rodzinnego spaceru rozwiązywano zagadki związane z konkretnymi miejscami, poukrywane wśród zakamarków zabytkowych budowli. Dzieci ochoczo mierzyły wysokość bastionów za pomocą własnych kroków i wspólnie z dorosłymi losowały związane z Gdańskiem zagadki – za pomocą kolorowych plansz, piłek oraz... wędek.

NASI PRZYJACIELE

Walny Zjazd TP Statku-Muzeum „Sołdek”

30 maja w siedzibie NMM w Gdańsku odbył się Zwyczajny Walny Zjazd Towarzystwa Przyjaciół Statku-Muzeum „Sołdek”. Zjazd miał charakter sprawozdawczo-wyborczy. Sprawozdania przedstawił: wiceprezes Witold Kuszewski i przewodniczący Komisji Rewizyjnej Leszek Wilczyński. Walny Zjazd udzielił absolutorium ustępującemu Zarządowi. Z uwagi na chorobę prezesa Bolesława Mazurkiewicza, na prezesa Towarzystwa wysunięto kandydaturę kontradmirała Piotra Stockiego, który w wyniku głosowania, przy jednym wstrzymującym się głosie, został nowym prezesem TP S-M „Sołdek”. Dokonano także wyboru nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Aby wyrazić uznanie i uhonorować dotychczasowego Prezesa, najwyższa władza Towarzystwa podjęła uchwałę o nadaniu prof. dr. hab. inż. Bolesławowi Mazurkiewiczowi tytułu Prezesa Honorowego Towarzystwa Przyjaciół Statku-Muzeum „Sołdek”, za szczególne zasługi na rzecz Towarzystwa.

Podczas Zjazdu uczestnicy otrzymali najnowszą książkę związaną z naszym statkiem-muzeum: publikację materiałów z sympozjum „Sołdek”. Kamień węgielny polskiego przemysłu okrętowego, a także katalog aktualnie trwającej na „Sołdku” wystawy pt. „Matki i statki, czyli duch w maszynie”, wydany przez Klub Matek Chrzestnych.